

МАР'ЯНІВКА — село Шполянського району Черкаської області. Знаходиться на однойм. річці (притока **Гнилого Ташлика**, бас. **Дніпра**), за 74 км від обл. центру; на Зх. прилягає до м. **Шпола**, на Пд. Сх. — до с. **Матусів**, на Пн. і Сх. — до с. **Сигнаївка** (обидва — Шполян. р-ну). Площа 5,41 км². За переписом насел. 2001, проживали 1315; станом на 2017 — 1125 осіб; переважно українці. Засн. на поч. 18 ст. Після 2-го поділу Польщі 1793 М. відійшла до Рос. імперії. 1797–1925 — село Київ. губ.; 1796–1923 — Звенигород. пов.; у 19 — на поч. 20 ст. — Шполян. волості. Пobl. М. проходила межа з Черкас. пов. 1885 відкрито церк.-парафіял. школу. За Всерос. переписом насел. 1897, проживали 1508 осіб. Наприкінці 19 ст. тут працювали 13 вітряків. Під час воєн. дій 1918–20 влада неодноразово змінювалася, у червні 1920 остаточно встановлено більшовицьку. 1923–25 — у складі Корсун., 1925–27 — Черкас., 1927–30 — Шевченків. округ; 1932–54 — Київ., від 1954 — Черкас. обл.; від 1923 — Шполян. р-ну. Жит. потерпали під час голодомору 1932–33 (встановлено прізвища 179-ти жертв), зазнали сталін. репресій. Від серпня 1941 до січня 1944 — під нім.-фашист. окупацією. На фронтах 2-ї світової війни воювали 392 мар'янівці. 1971 проживали 2057 осіб.

Наказом Держ. комітету природ. ресурсів України від 20 травня 2005 уточнено місце знаходження **гео-**

графічного центру України на пн. околиці М. (49°01'39'' пн. ш., 31°28'58'' сх. д.). Перші припущення про його тутешнє знаходження зроблено 1991, а доведено через бл. 20 р. унаслідок дослідж., проведених НДІ геодезії і картографії (Геогр. центр України відкритий 1989 і до 2005 офіційно визнавався на пн.-сх. околиці смт **Добровеличківка** Кіровогр. обл.). Нині у М. — навч.-вихов. комплекс, дитсадок; Будинок культури, б-ка; фельдшер.-акушер. пункт. Встановлено погруддя Т. Шевченка, пам'ятник воїнам, які загинули під час 2-ї світової війни, пам'ятні знаки жертвам голодомору 1932–33 та на місці Геогр. центру України. Серед видат. уродженців — прозаїк, публіцист, літературознавець **М. Слабошпицький**.

Рекомендована література

1. Похилевич Л. Сказанія о населенных мѣстностяхъ Киевской губерніи. К., 1864;
2. Біла Церква, 2005;
3. Шевчук В. Історія Шполянського краю. Чк., 2003;
4. Шполянщина 1923–2003: Люди. Події. Факти. Чк., 2004;
5. Гончаренко В. А. Черкащина в легендах та переказах. Чк., 2006.

О. І. Вареник

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Мар'янівка Черкаської області / О. І. Вареник // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2018. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-65972>. — Останнє поновлення : 2025.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).